

บรรณานุกรม

กฎหมายไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายอาญา

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2562

กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ

ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) (The Declaration of the Rights of the Child, 1948)

ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1959 (พ.ศ. 2502) (The Declaration of the Right of the Child, 1959)

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) (Universal Declaration of Human Rights, 1948)

ปฏิญญาแห่งกรุงเจนีวาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1924 (พ.ศ. 2467) (The Geneva Declaration of the Rights of The Child, 1924)

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 (พ.ศ. 2532) (The Convention of the Rights of the Child, 1959)

อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 138 ว่าด้วยอายุขั้นต่ำ ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516) (Minimum Age Convention, 1973 (No. 138))

อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 182 ว่าด้วยการห้ามและการดำเนินการโดยทันทีเพื่อขจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก ค.ศ. 1999 (พ.ศ. 2542) (Worst Forms of Child Labour Convention, 1999 (No. 182))

กฎหมายต่างประเทศ

กฎหมายเด็กและเยาวชน (Children and Young Persons Act) สาธารณรัฐสิงคโปร์

พระราชบัญญัติการป้องกันการทารุณกรรมเด็ก (Child Abuse Prevention Act, 2000 (พ.ศ. 2543)
ประเทศญี่ปุ่น

พระราชบัญญัติเด็ก (Children Act, 2004 (พ.ศ. 2557)) ประเทศอังกฤษ

พระราชบัญญัติผู้ปกครองและเด็ก (Parent and Child Act, 1981 (พ.ศ. 2524)) ราชอาณาจักรนอร์เวย์

พระราชบัญญัติสวัสดิการเด็ก (Child Welfare Act, 1947 (พ.ศ. 2490)) ประเทศญี่ปุ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรนอร์เวย์ (Constitution of Norway) ราชอาณาจักรนอร์เวย์

หนังสือ

กุลพล พลวัน. (2538). **พัฒนาการแห่งสิทธิมนุษยชน**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

_____. (2547). **สิทธิมนุษยชนในสังคมโลก**. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. (2543). **เอกสารวิชาการ ของสถาบันพระปกเกล้า ชุด รู้เขารู้เรา : การเมืองการปกครองต่างประเทศ ระบบการเมืองการปกครองฝรั่งเศส** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

_____. (2547). **หลักกฎหมายว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

_____. (2562). **คุณค่าของความเป็นมนุษย์ในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์**. หนังสือรวมบทความวิชาการ เนื่องในโอกาส 60 ปี ศาสตราจารย์ ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. (2563). **หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน ว่าด้วยรัฐ รัฐธรรมนูญ และกฎหมาย**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

_____. (2564). **หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2563). **รายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี 2563**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.

จรัญ โฆษณานันท์. (2544). **รัฐธรรมนูญ 2540: จาก “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สู่ขั้วมิกสิทธิมนุษยชน”**. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

นพนธิ สุริยะ. (2559). **สิทธิมนุษยชน: แนวคิดและการคุ้มครอง**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2558). *หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- _____. (2560). *หลักกฎหมายมหาชน หลักนิติธรรม/นิติรัฐ ในฐานะ “เกณฑ์” จำกัดอำนาจรัฐ*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- _____. (2562). *หลักพื้นฐานของสิทธิ เสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ปรีดี เกษมทรัพย์. (2560). *นิติปรัชญา* (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์. (2556). *ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาตาลักษณ์ เสรมธากุล. (2561). *แนวทางเบื้องต้นในการปรับใช้หลักประโยชน์สูงสุดในประเทศไทย*. หนังสือที่ระลึก 60 ปี พี่ใหญ่ ใจหาญ. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. (2547). *คู่มือปฏิบัติงานของทีมสหวิชาชีพในกระบวนการคุ้มครองเด็ก*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2564). *คำสอนว่าด้วยรัฐและหลักกฎหมายมหาชน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2564). *ประวัติศาสตร์ความคิดนิติปรัชญา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อานกกฎหมาย.
- วินัดดา ปิยะศิลป์. (2550). *ตำราจิตเวชเด็กและวัยรุ่น เล่ม 2*. กรุงเทพฯ: ธนาเพรส จำกัด.
- วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์. (2537). *กฎหมายทำแท้ง: ข้อโต้แย้งที่ไม่ยุติ*. กรุงเทพฯ: เจนเดอร์เพรส.
- สมยศ เชื้อไทย. (2561). *นิติปรัชญาเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- _____. (2564). *หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- สุนีย์ มัลลิกะมาลัย. (2555). *วิทยาการวิจัยทางนิติศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หยุด แสงอุทัย. (2556). *กฎหมายอาญา ภาค 2-3* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล. (2553). *หลักนิติรัฐ นิติธรรม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุดม รัฐอมฤต, นพนธิ สุริยะ และ บรรเจิด สิงคะเนติ. (2544). *การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา 28 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

วารสาร บทความ

- จิตติมา ชูใหม่. (2559). การเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย. *วารสารหัวหินสุขใจไกลกังวล*, 1 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2559): 2.
- ณัฐพล แก้วเกิด. (2564). พฤติกรรมแห่งความผิดพลาดและความต้องการในอาชีพของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย. *วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 15 (มกราคม-มีนาคม 2564): 1.
- นพนธิ สุริยะ. (2543). ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์: มองจากบริบทของไทย. *วารสารนิติศาสตร์*, 30 (กันยายน 2543): 3.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2559). สิทธิมนุษยชนสากล Vs. สิทธิมนุษยชนไทย. *วารสารศาลรัฐธรรมนูญ*, 18 (54) (กันยายน-ธันวาคม 2559): 122-136.
- พระครูปลัดสุวัฒนเมธาคุณ. (2558). พุทธศาสนา: ปรัชญาแห่งชีวิต. *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร*, 3 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2558): 2.
- วรลักษณ์ สงวนแก้ว. (2558). แนวทางการปฏิรูปสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย. *วารสารผู้ตรวจการแผ่นดิน*, 8 (1), มกราคม - มิถุนายน 2558: 110-133.
- วิชชกานต์ เสาภายน. (2561). ระบบนิติรัฐและการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับประเทศไทย. *รัฐสภาสาร*, 66 (1), (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2561): 16-52.
- ศิริวดี วิวิธคุณากร. (2562). สิทธิมนุษยชนตามแนวทางรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. *วารสารวิชาการ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 7 (2), (กรกฎาคม - ธันวาคม 2562): 1-12.
- สาวตรี สุขศรี. (2561). อาชญากรรมความรุนแรง บนอินเทอร์เน็ต. *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 47 (2), (มิถุนายน 2561).
- สิริทรัพย์ สีหะวงษ์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูกับพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 19 (3), (กันยายน - ธันวาคม 2560): 165-172.
- สุพัตรา สุขาวท. (2560). ปัจจัยเสี่ยงและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตาย ในวัยรุ่น : การทบทวนวรรณกรรมเชิงลึก. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 62 (4), (ตุลาคม-ธันวาคม 2550): 359-378.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2563). องค์การด้านเด็กเผย เด็กกว่าร้อยละ 91 เคยถูกบูลลี่ และส่วนใหญ่คิดตอบโต้เอาคืน. *วารสารมุมมองสิทธิ*, 19 (1), (มกราคม 2563): 8. _____ . (2564). เปิดข้อเสนอแนะ กรณีเด็กถูกรุ้รทำ ความรุนแรงทางเพศ โดยบุคลากรทางการศึกษา. *วารสารมุมมองสิทธิ*, 20 (3), (มีนาคม 2564).

วิทยานิพนธ์

ชนินทร์ อินทรปัญญา. (2561). *บทบาทของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ภายใต้วัฒนธรรมทางการเมืองไทย: กรณีศึกษา รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

ทิพรัตน์ เต็มเพ็ชร. (2550). *ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์: ศึกษากรณีการคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศและตามกฎหมายภายใน. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*

นิตยา จงแสง. (2559). *การรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์: ศึกษากรณีการกำหนดสถานะของสภาพบุคคล. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

อชิป ลิ้มไพบูลย์. (2563). *การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์มารดา ศึกษากรณีการทำแท้งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 305. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.*

เอกสารอื่น ๆ

กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2564). *รายงานสถานการณ์ด้านเด็ก และเยาวชน ประจำปีงบประมาณ 2564 ไตรมาส 3 (เมษายน-มิถุนายน 2564).* กรุงเทพฯ: กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม. (2561). *แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2562-2566).* กรุงเทพฯ: กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม.

- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน. (2563). **รายงานความเคลื่อนไหวแรงงาน เด็กไทรมาส 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2563**. กรุงเทพฯ: กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน.
- _____. (ม.ป.ป.). **รายงานผลการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์เด็กทำงานในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน.
- _____. (2562). **รายงานสถานการณ์เพื่อจัดการใช้แรงงานเด็ก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562**. กรุงเทพฯ: กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). **แนวทางการให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาซึ่งถูกละเมิด**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2564). **มาตรการในการต่อต้านและการคุ้มครองบุคคลจากการถูกกลั่นแกล้งในสังคม**. กรุงเทพฯ: กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และแก้ไขความยากจนแห่งมหาวิทยาลัยอ็อกซ์ฟอร์ด. (2560). **รายงานความยากจนหลายมิติของเด็กในประเทศไทย**. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ไชยันต์ ภูณินดี. (2557). **ความเบื้องต้นเกี่ยวกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยศาลรัฐธรรมนูญ**. เอกสารวิชาการส่วนบุคคล หลักสูตรนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 2 วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ, สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2553). **การปรับเปลี่ยนกลไกเชิงสถาบันเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการทำงานด้านเด็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. รายงานฉบับสมบูรณ์ กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF).
- นนทวัชร์ นวตระกูลพิสุทธิ์. (2554). **ปัญหาและมาตรการทางกฎหมายในการรับรองและคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว**. รายงานการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- นัยนา เกิดวิชัย. (2560). **การวิเคราะห์กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ**. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. (2549). **หลักการใช้อำนาจขององค์กรที่ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ**. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

- พรรณระพี สุทธิวรรณ. (2562). *การสังเคราะห์แบบปฏิบัติที่ดีในการแก้ไขปัญหา เด็กและเยาวชน ในต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- ฟ้าใส สามารถ. (2563). *โครงการหลักการทางกฎหมายของประเทศไทยใน การคุ้มครองสิทธิเด็ก จากการถูกลั่นแกล้งรังแกทางสื่อออนไลน์*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- มาตาลักษณ์ เสริมชากุล. (2562). *หลักการคุ้มครองสิทธิเด็กภายใต้แนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์สูงสุด ของเด็ก*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย. (2563). *รายงานการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์เด็กกับภัย ออนไลน์ ประจำปี 2562*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์แอล อิมเมจจิง จำกัด (สำนักงานใหญ่).
- วัต ดิงสมิตร. (2559). *ปรัชญาและพัฒนากฎสิทธิมนุษยชน*. เอกสารบรรยายหัวข้อ สิทธิมนุษยชน กับสังคมไทยและสังคมโลก สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- วิชฌุ เครื่องาม. (2553). *เอกสารประกอบการศึกษาหลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง กลุ่มวิชาที่ 6: กระบวนการทำงานของฝ่ายนิติ บัญญัติและฝ่ายบริหาร*. วิทยาลัยการเมืองการปกครอง สถาบันพระปกเกล้า.
- อนันต์ อริยะชัยพาณิชย์. (2557). *หลักสิทธิมนุษยชนเรื่องมุมมองหลักสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย*. เอกสารวิชาการส่วนบุคคล หลักสูตรนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 2 วิทยาลัย รัฐธรรมนูญ สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- แอมเนสตี้อินเตอร์เนชันแนล ประเทศไทย. (2555). *สิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์*. กรุงเทพฯ: แอมเนสตี้อินเตอร์เนชันแนล ประเทศไทย

เอกสารภาษาต่างประเทศ

- A. K. Shiva Kumar. (2017). Ending violence in childhood: a global imperative. *Psychology, Health & Medicine*. Vol. 22, NO. S1.
- Department of Labor United States of America. (2020). *List of Goods produced by Child Labor or Forced Labor*. USA: Department of Labor United States of America.
- Randi Sigurdson. (2020). *Children's Right to Respect for Their Human Dignity*. Norway: University of Tromso.

The Alliance for Child Protection in Humanitarian Action. (2019). *Technical Note: Protection of Children during the Coronavirus Pandemic, Version 1, March 2019*. UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs.

_____. (2019). *Summary - Minimum Standards for Child Protection in Humanitarian Action*. UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs.

The End Violence Partnership. (2020). *Annual Report*. New York: The End Violence Partnership.

The Protection Project of the Johns Hopkins University. (2013). *100 Best Practices in Child Protection*. Johns Hopkins University School.

_____. (2013). *Child Protection Model Law*. Johns Hopkins University School.

ฐานข้อมูลออนไลน์

เกรียงไกร เจริญชนาวัดณ์. (2564). *หลักความเสมอภาค*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.public-law.net/publaw/view.aspx?id=657>. [2564, 1 ตุลาคม].

เดชอุดม ไกรฤทธิ. (2564). *สิทธิมนุษยชนของเด็ก มาตรฐานไทย กับ มาตรฐานสากล*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=1486. [2564, 1 ตุลาคม].

เดลินิวส์ ออนไลน์. (2564). *พ่อเลี้ยงชาดิสต์ มัดมือ 8 ขวบโยงซื้อ เมียนตัวลาย เอาจี๋กรอกปาก ตีดับคาเท้า*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.dailynews.co.th/news/393841/>. [2564, 1 ตุลาคม].

ไทยรัฐ ออนไลน์. (2564). *ตร.ชัยภูมิจับแม่วัย 19 ลูกคลอดร้องดังตกใจ รัศคอาหารจนตายแล้วยึดกระเป๋*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.thairath.co.th/news/crime/2215901>. [2564, 1 ตุลาคม].

_____. (2564). *ตร.ภาพสินธุ์ รวบผู้ข่มขืนหลานสาว 11 ปีจนตาย ยังปฏิเสธ อ้างรักเอ็นดูหลาน*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.thairath.co.th/news/crime/2013552>. [2564, 1 ตุลาคม].

_____. (2564). *ครูนาฏศิลป์ ซ้อม ม.1 น่วม ต่อย-แทงเข้า อ่างหยอกลื้อ*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.thairath.co.th/news/local/central/2273631>. [2564, 1 ตุลาคม].

_____. (2565). *คดีพลิก “แม่” สารภาพรับฆ่าลูก ใช้ไม้ตีจนสมองบวม ก่อนนอนตายการธ*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.thairath.co.th/news/crime/2280447>. [2564, 1 ตุลาคม].

- เดลินิวส์. (2563). **สรุปคดีทำร้ายนร.สาธาสน์'เหยื่อ30คน50เคส11ครูโหด.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://d.dailynews.co.th/regional/798981/>. [2564, 1 ตุลาคม].
- เดลินิวส์ ออนไลน์. (2565). **ตาเห็น! ลวงขึ้นใจจิตถาวร '3หลาน-เหลน' ชูเข้าปากโป้งโดนหนักกว่าเดิม.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.dailynews.co.th/news/768436/>. [2564, 1 ตุลาคม].
- เดลินิวส์ ออนไลน์. (2565). **จวกยับ! ครูสาวทำโทษพิเรนทร์ สั่งนร.ชายจ้องจนร.หญิงไม่ใส่ 'ซับใน'.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.dailynews.co.th/news/746159/>. [2564, 1 ตุลาคม].
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2564). **ทำแท้งบาปหรือไม่ ในทรรศนะพระพุทธศาสนา.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.dharma-gateway.com/monk/preach/lp-prayuth/lp-prayuth-17_01.htm. [2564, 1 ตุลาคม].
- พิมพ์ภากรณ์ กถันกถัน. (2564). **ทฤษฎีเกี่ยวกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://cmnb.org/growth-and-development/>. [2564, 1 ตุลาคม].
- ภัทริดา สุขณณี. (2564). **บทวิเคราะห์รัฐธรรมนูญเรื่อง สิทธิเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=156. [2564, 1 ตุลาคม].
- วิชาญ ทราษอ่อน. (2564). **บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เกี่ยวกับ สิทธิเด็ก.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=55697&filename=house2558. [2564, 1 ตุลาคม].
- วิภาวี ศรีเพียร. (2562). **สถานการณ์เด็กทำงานของประเทศไทยกับสถานการณ์ของโลก.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.labour.go.th/attachments/article/51279/001.pdf>. [2565, 1 มีนาคม].
- ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. (2564). **ความจริงของเด็กที่ถูกทำร้าย.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.thaichildrights.org/articles/article-violence/%B8%97-2/>. [2564, 1 ตุลาคม].
- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2564). **พันธกรณีระหว่างประเทศ.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.nhrc.or.th/Human-Rights-Knowledge/International-Human-Rights-Affairs/International-Law-of-human-rights.aspx>. [2564, 1 ตุลาคม].
- อรุณ บุญชม. (2564). **การเริ่มต้นชีวิตและศักดิ์ศรีของตัวอ่อน.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.islammore.com/main/content.php?page=sub&category=30&id=564>. [2564, 1 ตุลาคม].
- National Society for the Prevention of Cruelty to Children. (2023). **Child protection system in the UK.** (Online). Available: <https://learning.nspcc.org.uk/child-protection-system>. [2022, October 1].

- The Global Partnership to End Violence Against Children. (2021). *Corporal punishment of children: summary of research on its impact and associations*. (Online). Available: <https://endcorporalpunishment.org/wp-content/uploads/2021/09/Research-effects-summary-2021.pdf>. [2022, October 1].
- United Nations. (2022). *The Core International Human Rights Instruments and their monitoring bodies*. (Online). Available: <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/coreinstruments.aspx>.